

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr.

Indúlt: Szerdán, December' 31-dikén, 1854.

53.

N A G Y B R I T A N N I A.

Folytatása a' Sir R. Peel Tamworth választóhoz intézett tudósításának: „Tökéletesen meg vagyok győződve, hogy ezen bizodalmat, semmi más úton nem lehet el érni, mint az elvek nyilvános, bátor, és világos kijelentése által; hogy a' tétovázó és semmit nem jelentő popularis vélemények vallástétele, a' bizodalmatlanságot darab ideig letsilapíthatja, vagy amaz válaszlásra befolyással lehet; hanem hogy az illetén vallástételeknek az utolsó ítélőszék előtt gyalázatos véget kell érniük, ha hogy az azokat tevők betsületével és characterével öszve nem férhetők. — Azt mondom különösen, hogy én a' kormányt nem azon feltétel alatt vettem fel, hogy azon elvekről, mellyeket eddig követtem le mondjak. Egyszermind azt sem esmerem el soha, hogy én akár előtte akár utánna a' reformbillnek, a' vissza éléseknek pártfogója, 's az okos javításoknak ellene lettem volna. Bizvást hivatkozom ezen vád elhárítása végett, ama munkás részvételre, mellyel a' papírospénz nagy kérdése felett, — a' büntető törvény egyszerűtésén és javításán — az eskető törvényszék egész systemája át tekintésén dolgoztam; — hivatkozom azon véleményekre, mellyekről magamat meg esmertettem az ország' törvénykiszolgáltatása más ágaira nézve, és a' mellyek szerint változhatatlanul tselekedtem; — felhozom ezennel bizonyosságul, hogy én soha nem voltam hajlandó, az el esmert roszzsat, akár tsupa babonás tiszteletéből a' régi szokásoknak,

akár idegenkedésből a' dologtól, akár az orvoslóeszközök alkalmaztatásánál keletkező felelet terhe mia, tovább tenyészni hagyni. — De a' Reformbill, azt mondják új epochát tsinált, és így a' Miniszternek kötelessége nyilván kijelenteni, először, hogy a' billt valóssággal felakarja e' tartani. és másodsor azon szellemben akar e' dolgozni, mellyel az alkotva van. A' mi magáta' reformbillt illeti; annak azon értelmét akarom megújítani, mellyet, az alsóházban léptemkor mint a' reformalt parlament tagja kijelentettem, hogy én a' reformbillt úgy tekintem, mint egy nagy alkotmányi kérdés visszahuzhatatlan eldöntését, olly el döntését mellyet ezen ország békességének és jólétének egyetlen egy barátja is akár egyenes akár álútagon meg háborítani nem mérészlend. A' mi már a' Reformbill szellemét illeti: ha úgy veszszük azt mint kormány törvényét, és a' mi szerrint kell dolgozni, akkor azt mondom, hogy ha a' reformbill szelleme felvetele alatt az értetik, hogy mi örökös zajongó mozgásban éljünk, hogy a' kormányemberei köztiszteletben tsak ugy maradhatnak, ha a' nép mindennap változó véleményének hódolnak, 's mind attól a' legottani elállást meg ígérük, a' mit valaki visszaélésnek nevez; ha ama nagy segéd eszközét a' kormánynak, melly minden törvénynel, és okosságnál hatalmasbb, a' minden jogok betsben tartását, 's az idő által meg szentelt tekintet tisztelését félre teszik — ha ebbe tartják a' reformbill szellemét: akkor azt mondom,

hogy azt követni el nem vállalom. De ha a' reformbill szelleme mást nem kíván, mint a' polgári és egyházi institutiók bizodalmas vizsgálát alá vetését, 's a' mellett az alapos jogoknak megőrzését, egyszersmind pedig a' megmutatott visszaéléseknek eltörlését, 's a' valóságos sérelmek elhárítását — abban az esetben, részemről 's tisztársaim nevében el vállalhatom, hogy ezen szellemben 's ezen tzelhoz képest dolgoznak. — Illyetén ki jelentései a' közönséges elveknek, tudom én azt jól, hogy felette határozatlanok, hogy tehát világosabban kifejezzem magamat, igyekszem azokat egynehány fontos kérdésekre alkalmaztatni, mellyek az újabb időben a' közönség figyelmét és érdekét kiváltképen magokra vonták. Elsőben is említem a' városi corp oratio meg vizsgálását. Nem tzelom a' koronának olyas tanácsot adni, hogy ezen vizsgálát további folytatását félbeszakítsa, vagy annak vitélét azoktól a' kikre az, az elébbi Minisztérium alatt bízatték, elvegye. A' mi magamat illet, azzal leginkább meg mutattam, hogy az elvnek, mellyen a' vizsgálát épül, nem voltam ellene, hogy az alsóház azon kiküldöttségében, melly ebben megbízott, részt vettem. Még eddig a' Biztosok, kikre később a' vizsgálát bízott, semmi tudósítást nem adtak, és addig senki sem kívánhatja töllem, hogy a' kormány nevében más kötelezést vegyek magamra, mint azt, hogy azon javallatokat és útasításokat, mellyeket a' Biztosok előnkbe terjeszszenek, egy környülményes és előítélet nélküli tanácskozás alá bótassuk. — Legközelebb azon kérdéseket veszem fontolóra, mellyek, polgártársaink közül azokat, kik az uralkodó egyháztanításival nem egyezhetnek, főkeppen érdeklik. Uj ígéretek tevése helyett csak azon tselekvés módjára hivatko-

zom, mellyet még Miniszterségem előtt ezen tárgyra nézve követtem. Elsőben pártoltam én azon módot, mellyet Althorp Lord javasolt, és a' melly oda intézve, hogy minden osztályok az egyháziadó fizetésétől megszabaduljanak, 's e' helyett a' Statusjövedelemből vegyenek bizonyos summát a' templomépítésre és javításra. Továbbá soha legkisebb ellenkezést nem mutattam az ellen a' bill ellen, mellyet John Russell Lord indított, és a' mellynek tzelja a' vólt, hogy a' Dissenterek lelki esmérébeli szorongattatásainak a' házassági szertartásokra nézve elégtessék. Külömben most nem tzelom egyes módok felett egyes véleményt jelengetni ki. Azok a' Miniszterektől javallattak, a' kik a' Dissenterek bizodalmit bírták, ök arra voltak rendeltetve, hogy a' sérelmet orvosolják; 's elég azt az én mostani tzelomhoz képest megjegyzem, hogy én a' principiumot, mellyre ök építettek pártoltam. Ellene szegeztem magamat — és ezt kötelességem kijelenteni, hogy e' részben véleményemet meg nem változtattam — a' Dissenterek universitásokba való kibótásának, mint törvényes követelésnek; de egyszersmind kimondom azt is nyilván, hogy ha teszem fel olyan regulativumok válnának meg, a' mellyeknek alkalmazása, a' törvény és orvosi tudomány tanítására felügyelő Elöljáróság által, a' Király alattvalói egyik osztályának hasznot hajtana, mellyek privilegium természetével bírnának, és a' miből más osztályok kizáratnának, az illyen regulativumokon változtatni kellene, még pedig azon tzelből, hogy a' Király minden alattvalói, akár melly vallásos hithez tartozzanak, polgári jogaikra nézve ugyan helyhezetbe tételhessenek. Hivatkozom azon tselekvés módjára, mellyet én ezen külömbözö alkalomkor még akkor sze-

mem előtt tartottam a' mikor a' Miniszteriumba ismét belépésről semmi szó sem lehet, 's bizvást azt kértem, hogy magamviselate mutatja e' azt, hogy én a' Dissenterekről nem szabad elmüleg vagy türedelmellen gondolkoztam? Más kérdések említése mellett, mellyek közfigyelmet gerjesztettek nem akarom el mellőzni a' fizetés lajstromát is. Ellene voltam, és azzal a' meggyőződéssel most is ellene szegezném magamat egy visszaható erejű vizgatlnak azon pensiókra nézve, mellyeket a' korona abban az időben osztogatott, a' mikor sem törvény sem az alsóháztól kimondott vélemény a' korona rendelkezéseit ebben a' részben határok közzé nem szorította, ha nem az Althorp Lord indítványa mellett szavaznék, melly szerint ezentúl tsak olyan személyek véendik a' civillista pensióit, a' kiknek ugyantsak alapos keresetek van az ilyen kegyelemjeleihez, vagy a' kik megjutalmazást várhatnak akár személyes és a' koronának tett szolgálatajokért, akár azon ügyekért és bajokért, mellyeket a' köz jóra magokra válaltak, akár pedig tudományos érdemeikért. Ezen végzést, mellyet mint parlament tag pártoltam, fogom mint miniszter lelkiismeretesén követni, és semmi pensio megadatását nem fogom javasolni, a' melly az alsó ház meg egyezésémmel hozott végzése szellemével ellenkezend. — Továbbá a' mi nézi az Egyházreformja nagy kérdését: ebben a' részben nekem semmi új mondani valom nints. Én nem adhatom arraszavamat, hogy az egyháztulajdona, az egyesült ország valamely részében szoroson egyházi tzeloktól el fogattassék. Azomba meg újítom azon véleményemet, mellyet már a' parlamentben az Irlandi Egyház felett kimondtam; hogy ha az Egyház jövedelmeinek jobb felosztása által, annak törvényes befolyá-

sának tágasabb mező nyitthatatik, 's az uralkodó vallás igazi érdeke az által előmozdittatik úgy méltán félre kell lenni mindent, a' mi illy fontos tzel előmozdításával ellenkeznék. A' mi Angliában az Egyház tulajdonát illeti: Soha sem jelentette ki nállamnál senki szívesebben azon ohajtást, hogy a' dézma ügyét — melly hogy szövevényes és nehéz örömet el esmerem — a' mennyire lehet kielégítőleg, megváltás által kellessék szabájozni, a' melly nyomos elvek szerint határozatassék meg, és érett megfontolás után javalltassék. A' mi a' változtatásokat illeti azon törvényekben, mellyek szerint a' mi Egyházunk igazgattatik: semmi alkalmam nem volt az újabb időben ezen fontos kérdést olly alapos meg hányás alá vetni, hogy bizhatnám magamhoz a' felett véleményemet nyilván ki mondani. Ez ollyan tárgy, melly környülményes tanátskozást kíván, mellyre nézve a' kormány amaz igasságos kiránság által lelkesíteni fog, hogy minden visszaélést, melly az Egyház munkasságát hátráltatná, elhárítson, hasznos hatása körét szélesbítse, 's azon jogokat, mellyekkel bír az Egyház a' néptől tiszteltetésére és szeretetére nézve gyarapítsa és biztosítsa.

Tzelomhoz képest nem szükség beljebb ereszkednem. Eleget szólltam az általános elvekről, 's azoknak gyakorlati alkalmazásáról, annak megmutatására, hogy minő szellemben szándékozik ő Felsege kormánynya dolgozni. Minden szándékunk a' békesség megtartása, minden meg lévő kötelezések lelkiismeretes és illendő betöltésével a' külső hatalmasságok eránt, ezeknek eredeti politikájok tekintetbe vétele nélkül; továbbá a' nyilvános hitel fentartása; a' szoros takarékoság igasságos és részrehajlást nem esmerő figyelmezés minden érdekekre akár a'

földművelés, akár a' gyárok állapotja, akár a' kereskedés körül. — Akármilyen szándékom kimenetele, bizvást számolok arra, hogy az Urak újonnan bennem helyhetett bizodalnok által, helybe hagyják azon lépésemet, melyet én a' Miniszterség felvállalásával tettem. Által veszem a' reám tett terhes hivatalt a' felelet terhe felőli legbelsőbb meggyőződéssel, 's egyszersmind ügyetlenségemhez nagy bizodalmatlansággal, hogy annak annyival illobben megfelelhessenek, egyszersmind elhatározottan megállani, a' mire semmi más mint azon erős meggyőződés vezethet, hogy az által én egyházafiu kötelességnek teszek eleget, mint szintén a' nemes indító okoknak belső tudása, 's az a' bizodalmas hit, hogy a' nemzet a' korona jogait fentartandja az által, hogy a' királytól ki nevezett Miniszterek eránt, ha mindjárt nem általános bizodalommal viseltetik is, legelőbb azt a' lehetőséget megengedi, hogy azok az ő egyenes lelkű ítéletének borsáthassák alá magokat. — Szíves tisztelettel vagyok, hív szolgája.

R. Peel."

A' Londoni hírlapok Dec. 20 ról megerősítik Buccleuch Hertzegnek Irlandi Lordhelytartóvá (Vice király) lett kineveztetését, 's egyszersmind a' következő új kinevezéseket jelentik: Sir G. Clerk, és Sir T. Fremantle kintstárcitoknokok; Lord Maryborough (Wellington Hertzeg testvére) Főpostamester; Lord Lowther a' tengeri erő kintstárnoka, 's a' kereskedési tisztség elnöke. A' tengeri főtiszttség áll a' következő tagokból: de Grey Gróf az Admiralitás első Lordja, Sir G. Cockburn, Sir J. Bressford, Sir C. Rowley, Fitzgerald Mórítz Ur, Knight of Kerry, G. R. Dawson Ur titoknokok.

A' Times következőleg nyilatkozik Sir R. Peel tudósítása felett: Általában úgy látszik nekünk, hogy Sir R. Peel kinézése a' politika felett, melyet ő követend, magának betsületére, a' közönségnek pedig megelégedésére szolgál. A' tudósításnak olly saját bélyege van, mely a' szerzőnek köz betsületést szerez, t. i. a' tiszta nyíltszívűség bélyege. Ha mindjárt a' tisztelt Báró egy vagy két helyt rövidebben 's nem ollyan világosan fejezte is ki magát, mint azt várni lehetett volna, vagy legalább mint egynehány tüzes Reformatörök várták: mind azáltal nem lehet mondani, hogy széles értelmű kifejezések által csak bizonytalan reményeket igyekszik éleszteni, vagy pedig azon pontok feletti szűkeblű visszatartózkodása által, melyek felett ki kellett volna magát nyilatkoztatnia, igyekezett politikai ellenfeleinek rágalmazásától megmenekedni. Az olly népre nézve mint az angol, mely a' nyilvános veszélynek bátran szemébe néz, az elrejtett veszeltyöli felelem miá pedig merész helyezetbe teszi magát, mindég nagy haszon előre tudni, mit lehet várnia, és kivel van dolga. Ebben a' tekintetben Sir R. Peel meg tartotta nemzeti characterének igaz bélyegét, 's egyszersmind saját betsületét is. Azt hiszszük, hogy ő egy illy nyilatkozás után nem fél az Angol szabadon választott alsóház előtt megjelenni." — A' Morning Herald azt mondja: Az első benyomás, melyet az első Miniszter nyilatkozásának csak futólagi olvasása okozhat is, a' részre nem hajló bíró előtt igen kedvező. Akárminemű politikai hitvallásuk, a' kik okosságokat a' részrehajlás járma alatt még egészen meg nem hajtották: kénytelenek az elhatározott nyilvános és előre látó characterrel.

esmerni. Ezen bizonyágtételnek részünkről annyival nagyobb betse lehet, mivel mi Sir R. Peelnek soha sem hízelkedtünk, és ámbár mi ügyességét 's a' vitákban ütközetre kész ékeszöllását örömmel elesmertük is, de talentomát, mint Statusférjfiuét, nagybámulással soha sem trombitáltuk ki. Voltak alkalmak, a' mikor mi szembe-tűnőbbnek találtuk az ő elfogulatlan-ságát, mint nyíltszívűségét, 's politikai Discretióját mint morális rendületlenségét. Az olly időben pedig, a' mikor a' gyenge emberek el esnek, kifejtik a' magosb természetűek nemesb tulajdonaikat, 's köz tiszteletbe lépnek. Felvévén azt, hogy a' nemes Báró nyilatkozásában mondott tzeljait, mint igazi kormány férjfiuhoz illik, bétölti, ugy az Országnak kevesebb oka leszsz mint valaha volt az ő felsége kabinetjében történt változást sajnállani.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

A' Moniteur Egyptien következő közli Alexandriából Nov. 15-ről „A' Vicekirály kevéssel ez előtt első Egyiptomba elütazott, hogy ott az ő parantsolatjára elkezdett munkának szemtanúja lehessen. Onnan Kairóba felső Egyiptomban szándéka indulni, hogy a' földművelésnek jelenléte által újösztönt adjon. — Marmont Marsal a' ki darab idő óta Kairóba mulat, arra a' gondolatra vette magát, hogy Suez-en keresztül az Idumaei felszigetet, 's a' többek közt a' Sinai hegyet meglátogassa onnan Rosseirba felső Egyiptomba innen pedig Alexandriába menvén, evezzenek által Európába. — Mikor az Egyiptomi seregek Móreát elfoglalták alig volt Alexandriának 30 tapasztalatlan hajóépítő mestere; most mintegy hét esztendő óta ezen városnak már nagy ten-

geri arsenalja van, 's derék rendbeszedett hajósserege, mellyet Frántzia és Angol országokban formált tisztek igazgatnak, 's a' mellett még tengeri-oskolája is. — Meheméd Ali számos maradékkal van meg áldatva. Minden Uralk. hertzegek hadi munkára neveltetnek és szorgosan taníttatnak. Saïd Bei 11 esztendő, két hónappal ez előtt az Admiralhajón „Jean d' Acre“ mint 2 dik osztálybeli kadét a' Syriai vizeken evezett. Egy König nevű Frántzia ki törökül folyvást beszél, tanítja frántziára, azonkívül van Persa nyelv mestere is. Rajzmester és a' hajó tudományokban oktató, Európából váratik. Egy Carrey nevű, a' ki már Alexandriába megérkezett fogja az uralk. hertzeget más Európai nyelvekre is tanítani. 26 válogatott fiatalok lesznek az uralk. Hertzegnek tanuló társai, Illy móddal a' theoriát praxissal egyesítvén hat esztendő mulva abban az állapotban leszsz, hogy egy hadihajót kormányozhasson.

SPANYOL ORSZÁG.

Bayonneba Dec. 16-kán következő Bulletin érkezett (telegraphi hivatalos levelek által pedig Párisba) a' Navarrai utóbbi történetekről Pamploból Dec. 14 kén „A' főgenerál Mina megtudta 11 kén estve, hogy Erasó a' 2-dik, 7-ik és 9 ik gyalogosztállyal előnyomult Lorenzo Generálist megtámadni, a' ki Tafallából az eleséget és tűzifát fedező kíséretet vezette. Ő azonnal elküldött három Adjutánst, hogy Okafia ezredesnek, a' ki Villabánál három gyalog osztállyal állott — vigyenek parantsolatot a' minden intésre leendő készen állásra. Másnap 2 órakor el küldetett a' munitio ezen seregekhez, és 5 órakor már az ellenség felé nyomultak. Maga Mina

is nyomalt ki más Adjutánsaitól körül vételve Caracas felé. hová Ocafia Ezredes volt menendő. Viszszafért Pamplonába miután meggyőződött, hogy minden rendelések jól hajtottak végre. Tsak hamar visszatérte után vette a tudósítást, hogy a' tűz elkezdődött. Azzonnal lóra ült és a' pártosokat tökéletesen megverte. Az Ország lántsásai Leon Iriate vezérlete alatt szembetűnőleg támadták meg az ellenséget, és a' K. garda 4 dik ezrede első osztálya bajonettekkel rohant az ellenségre. Az Karlisták tsak hamar megszaladtak, többet hagyván 200 holtnál a' tsatapiatzon különböző irányban. Mina estvére Lorenzo Generállal 's a' kísérettel visszatért Pamplonába, Okafia ezredest három gyalog osztállyal a' tsatasikon hagyván. Tegnap újra kinyomult Mina Pamplonából a' pártosokat szakadatlan kergetni. Montrealból írta délben, hogy a' Karlisták vesztése sokkal nagyobb mint elébb gondolták, és hogy azok a' legnagyobb ijedésben szaladtak el minden felé. Úrrozban hált meg, 's ma is a' pártosokat üldözi.

ELEGYES TUDÓSÍTÁSOK.

Ez előtt 18 esztendővel indult ki Bétsből Natterer János természet vizsgáló Braziliába, olly tzelből, hogy Amerikában mindennemű természeti ritkaságokat gyűjtven, azok által a' ritkaságok tárházát Bétsből gazdagítsa. Küldött is ez a' természet fáradhatatlan bűvára több ízben igen nevezetes terményeit Amerikának Bétsbe; hanem egynehány esztendő óta semmi tudósítás nem jöven felöle Európába, azt lehetett vélni, hogy ötet valamely szerentséllenség érte és elveszett. Azomban egynehány nappal ez előtt levele jött Natterernek Bétsbe Londonon

keresztül, melyet Parából írt az Amazon vize tengerbe ömlésénél fekvő városból. Ő utóbbi esztendeit utazásának a' Rio negro, Pará, Guiana tartományoknak és Venezuela spanyol birtok egy részének bejárására és ezek nevezetesebb terméseinek kitanulására 's öszveszedésére fordította, és ezekben a' szélesen kiterjedő, kevés népességű rengeteg erdővel borított tartományokban a' természet mind három országából igen sok nevezetéseket szerzett öszve, mellyeknek egy részét 22 nagy deszkaládákba rakva Oct. elején Euphemia nevű ánglus hajón Londonba szállította. Ezen kívül 155 darab ritka állatot hozott magával Natterer úr Parába és e' miatt nem érkezhett meg oda elébb. Natterer, a' mint írja, a' telet Parában szándékozik tölteni 's ezen idő alatt még Marajó 's Caviána szigeteit bejárni, és azután tavasszal térni vissza Európába. Az ő fáradozásai rendkívül gazdagítani fogják az itteni ts. k. természeti gyűjteményt.

B É T S.

Ő Ts. K. Felsőége méltóztatott Szögyenyi Szögyenyi László urat a' Fő Műgy Magyar Kir. udvari Cancelláriának Titoknokát ts. k. aranykultossá kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsőége méltóztatott Gay Lajos Dr úrnak kegyelmesen megengedni, hogy Zágrábban politikai és literariai hírlapokat adhasson ki horvát nyelven. Ez az újság levél 1855-dik esztendő kezdetével indul meg, mellyre az előfizetés fél esztendőre helyben 3 for. postán küldözve pedig 4 for. pengőben.

Rangbeli előléptetések a' ts. k. hadiseregnek újabban a' következők:

Feldbrucki Tazza József Feldmarschall-Lieutenant és Ragusai várnagy; Zágrábi osztályos vezér lett. General Májorra nevezetett ezredes Turzky August a' 3 számú Ogulini határőrző ezredből, mint brigadás és Raguzai várnagy.

Ezredesekké nevezettek: Zouba József, Főörnök a' 11-dik számú határőrző Székely ezredből, a' 15-dik számú határőrző Székely ezredhez; és Sendeni báró Droste Edmund a' Tsászár 1 számú gyalog ezredében, Magyarország Nádora Öts. k. Főhertzegege fíjainál nevelői felvigyázó.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Dec. 29-kén. Miután a' Tek. Karok kerületi üléseikben Dec. 27-kéig az úrbéri 7-dik tikkelyt kidolgozva megállapították, ma a' 270-dik országos ülés tartatott mind a' két táblánál. A' Tekint. Rk és Rk táblájánál az úrbéri úriszékeket illető új indítvány, valamint a' kir. kegyelmes leíráshoz képest ezen tikkely §§ sain a' tett változtatások is megállapítottván általánvéve megtartattak. A' Msgs Főrendek táblája mai ülésében a' Tek. Rk és Rk által újra kidolgoztatott úrbéri 6 tikkelyeket vette fel, 's azokat elvégezvén többnyire minden pontjait elfogadta.

Aradról: Nemes Keszler Fülöp, ts. Arad megye főügyésze 's táblabírája f. e. nov. 30-kán, lassan emészthő hosszas betegségben meghalt, életének 59-dik évében. Végredelele szerént: a' Pesti vakok, a' Váczi süketnémák, és az Aradi-kórházi nyomorultak intézetei számára egyenként 100 pengő ftot hagyott. Béke hamvainak! — Nálunk a' különben is igen sok baj és alkalmatlansággal páros újesztendoi tisztelkedések, azoknak divatozása

jött megváltások által a' szegény emberiség javára nagyon tzielszerűleg szoktak végeztetni, 's ezen megváltásbeli jövedelem a' kórház tökepenzei gyarapítására fordittatni. Ez mostani közgyűlésünk alatt is újlag elhatározott; melly alkalomkor jelen volt Lonovics József Csanádi püspök úr az említett végre 100 v. for. szíveskedett ajánlani.

Budán a' t. Rönyörülő Szerzet kórházában a' mult katonai évben, vagy is 1833 Nov. 1-től 1834. Oct. utoljái a' minden vallási és nemzeti különbség nélkül felvett betegek száma mindössze 1605 volt: ebből meghalt 127. A' különféle nemzetbeliek közt találkoztak dánok, angolok, hollandok, svédek, oroszok is.

Hevess Dec. 9-kén: Hevess vármegyének Tisza és Tarna járásában, a' marha dög még most is uralkodik, Hevess mező várossában October hónap elejétől fogva a' máj napig 562 darab szárvas marha döglött meg, itt ugyan már kezd szünni, de mégis nints az a' nap, hogy ne dögljenek. Van olyan szegény ember, a' kinek istállója üresen maradt, és a' kinek egy bornyas tehene volt, annak tejével gyermeket táplálta, 's az megdöglött, van, a' kinek hat ökre volt egy se maradt, de van olyan is, a' kinek 18 darab szárvas marhája volt, most egy sints, de nem tsak a' szárvas marha, hanem a' kutyák, matskák, és a' barromfiak is rendre dögljenek, vetéseink ki nem keltek, minden jó érzésű és jó gondolkodású ember retteg a' jövendőtől, az ember egyebet a' jaj szónál, és a' siralmas panasznál nem hall, de nem is tudom, hogy lehessen a' szegény embereken segíteni, az élés árra napról napra nevededik a' rettenetes uralkodó szárazság miatt, — a' marha betegség

faluról falura vándorol, és fel felé megyen a' hegyek közt lévő helységeknek. — R. P.

Felsőégi rendelés szerént a' folyó 1835 eszt. Januárius hónapjában a' két-

szeres gabona kenyerek, a' szabott áron kisebbekre, a' rozskenyerek valamivel nehezebbekre szakaszthatnak. A' marhahúsnak fontja 8 pengő, az az, 20 váltó krajzárra emeltetett.

A' mai postával küldjük A r a d Vármegye Mappáját az I h. Berényi, Miskoltzi, Pápai, Pétsi, Sopronyi, Zágrábi és Zsolnai tsemókban, szokott mód szerént.

Hét esztendő lefolyása alatt, miolta t. i. a' Felsőég kegyelmes engedelmével a' Bétsi magyar Újságlevelék szerkeztetését az alólírt általvetve, fertály esztendőnként egy, és így 7 év óta öszvesen 28 Vármegye Mappájával kedveskedett a' M. Kurir mellett. Azokra nézve, kik ennek eddig volt tisztelt Olvasói közül a' leküldözött Mappákat egész Atlásra kívánnak kipótolni, szükségesnek tartom jelenteni, hogy a' Magyar Atlas 62 táblái közül nálam a' többi mappákati-fa' legillendőbb áron ú. m. 15 krajzárjával pengő pénzben megszerezhetni. Az egész Atláshoz tartozik egy Repertorium is 9 regál árkusból álló, melly Magyarország városainak, helységeinek 's a' t. neveiket 's hol léteiket magyar, deák, német, szláv, oláh, nyelven ábétze rendben előadja. Ennek az ára 2 for. p. p. E' szerint a' Magyar Atlas ára Repertoriummal együtt kötetlen 17 f. 50 kr. børsarkba bekötve 20 f. p. p. A' Mappákat vagy az egész Atlást megszerezni kívánók méltóztassanak megváltott levelekben tudtomra adni, hova és kihez útasítsam a' leküldendő munkát.

T u d ó s í t á s.

Néhai Görög Demeter udvari Főnevelő ts. k. aranykultsos, 's a' t. igen érdekes Életrajza jól eltalált képével együtt megjelent. Kiadta Márton Jó's e f Professor. Az árra 1 f. pengőben.

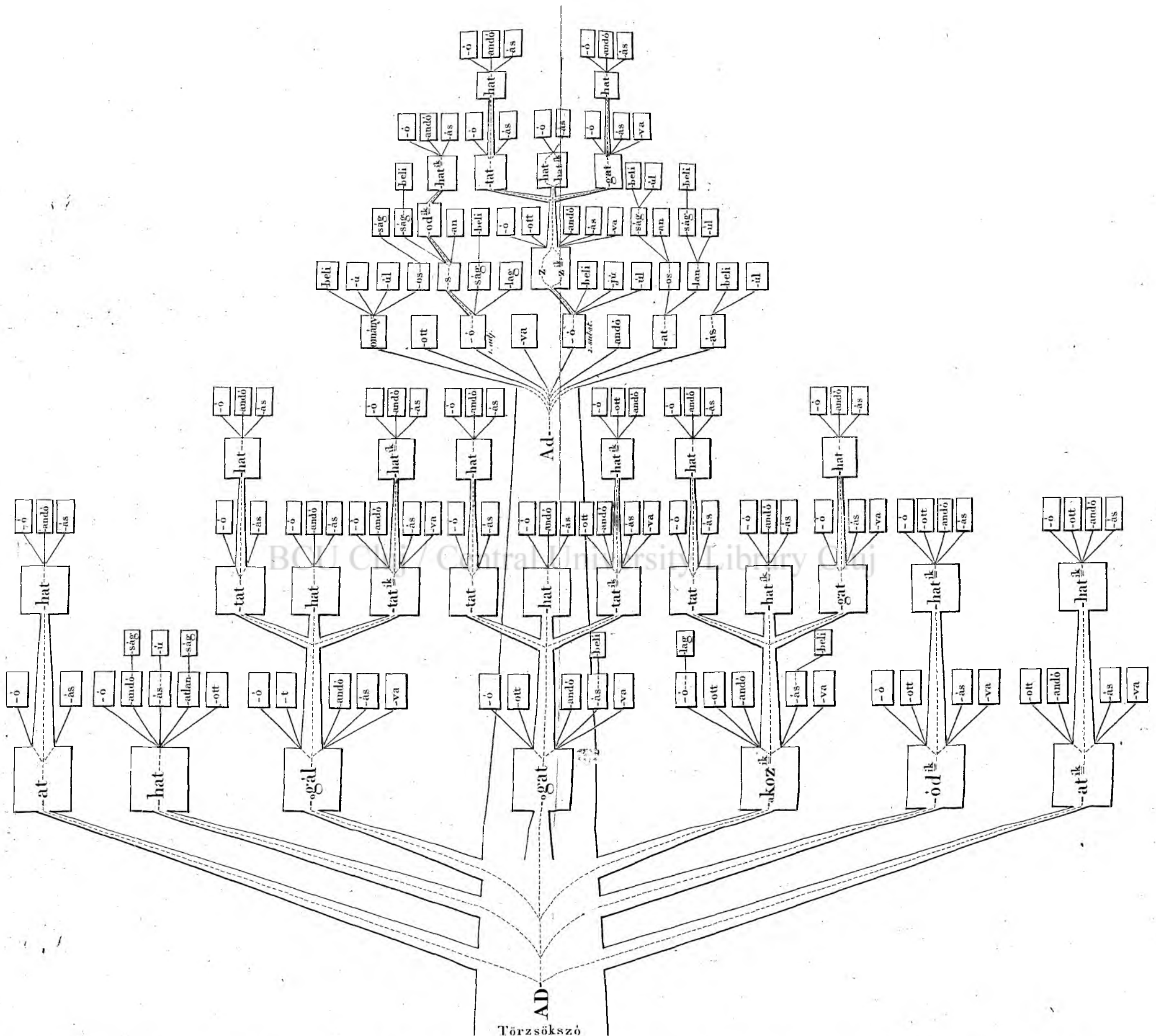
A' Bétsi Magyar Ujságot illető Jelentés.

Mínthogy a' Bétsi Magyar Ujság szerkeztetése végett mind eddig a' Felsőégi kegyelmes engedelem megnyeréséért senki hivatalosan nem folyamodott; ezen Ujságlevelék kiadója pedig tsak olly reménység és feltétel alatt gondolta kötelességének ennek 1835-dik eszt. elején is folytatását, míg azt más, Felsőégi engedelem után, általveszi: szükséges jelentenem, hogy ez az Ujság, a' jövő 1835 eszt. elején járni megszűnik, míg annak kiadására más valaki Felsőégi engedelmet nyerhet. A' ts. k. fő udv. Postahivatal Ujságok Expeditiójához eddig felküldött előfizetések eránt, ott méltóztassanak a' T. Titt. Urak és ts. k. Postahivatalok rendelést tenni.

Méltóztassanak tisztelt Olvasóim erántam eddig mutatott kegyes pártfogásokért tartozó érzékeny háládatos és alázatos köszönetemet elfogadni.

Szerkosztető és Kiadó Márton Jó's e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)

Szószármaztatási Táblája az AD Törzsökészó Igének. Ableitungstabelle des wirkenden Zeitwortes AD.

mezt. Karcas Poston 1827.